

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

F67'a ac6st'a va e6i de d6ne ori pe luna, pone la regulare; 6ra de a-ici in colo o data pe septemana, cu 6i pone acilea: Morti s6r'a. — Prenumeratiunile se pr6imescu in t6te d6tele.

Pretinlu pentru Ostrungur'a: pre anu 6 fl. pre 1/2 de anu 3 fl. pre unu triloniu 1 fl. 50 cr. 6ra pentru strainetate: pre anu 8 fl. pre 1/2 de anu 4 fl. pre unu triloniu 2 fl. in v. a.

T6te siodiemiela si lunii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalulu: Aradu, strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se pr6imescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tace timbrate.

Unu esemplariu costa 15 cr. si se p6te copet6 in librari'a lui M. Klein jun. d'in Aradu.

Eroii de Burtă-verde,

s6u

Conferinti'a alligatoriloru d'in Bras6ovu;

cantata si pr6slavita de miculu viitoriu erou, speranti'a Bras6ovului:

BURTITIA-VERDE.

I.

Ei stau si 'n mare taina, cu multa 'ntieptiune,
Se sfatuiescu: cum tier'a la cale a o pune

Va trebu6i acumu!

Si toti intr'un'a cere si striga cu 'n6care:

— Voindu, ca sa s'arete cu minte fia-care —

„S'alegemu deputatu!“

Ei d6cu; si d'intr'o parte unu omu vre sa vorb6sca,
B6tranu, patitu, pe care ori cine 'lu respect6za

Si vr6 sa li de' sfatu.

D6r' d'intr'unu coltiu de sala, ce 'n negura se perde,
Se sc6la o figura: Eroulu *Burtă-verde*

Si sb6ra ca unu leu:*)

II.

„Romani de barbatia! Romani d'in patru anghiuri,
„Vedeti-lu!? — O mistelulu, elu vr6 sa ni de' sfatu!
„Veniti sa-lu damu a-fara, ca-ei fratiloru de unguri

„Vom face dupa placu!“

III.

Elu dice; si de-odata eroii d'in Bras6ovu
Incepu, ca sa turbeze; se sc6la toti cu focu:
Eroi, sunt ei cu totii! — si m6rgu spre G. Lodariu —
... D6r' nu!... ei esu afara; si unulu mai m.....
Li d6ce: Bravo, bine, eroi bras6ovenesci,
Ce v'ati nasentu a-nume spre fapte vitejesci!
Adi voi indeplinirati unu faptu de vitejia,
Ce face-vi on6re si v6a, d6r' — si mie!

IV.

Si s6rele apune, privindu cu bucuria
Spre-alu muscloru palatu,
Ca-ei 6ca-lu devenise pr'in asta vitejia
Vestitu si neuitatu!

V.

6r' *Burtă-verde* cu 'ndestulire
E de-alu seu mare faptu ostenitu,
La toti ar6ta pr'intr'o zimbire,
Ca cu succesulu e 'ndestulitu!....

Anecdota d'in poporu.

— Mai tigane, 6re care-e vinulu celu
mai bunu pe lume?
— Marre intrebare . . . . . d6rr totu
ti-oiu spune-o.
— Care d6ra?
— H6l'a depe m6s'a domn6sca — de
cinste! . . . Vedi, ahel'a-e mai bunu pre
lume!

(S.)

*) Gres6ela de tipariu! Cetesce unu m. . . . .!

Viéfi'a calugarésca.

ori

Tabul'a négra sí chart'a rosâ.

— Comedia originala in 3 acte. —

de **MARCU TULIU CICERONE.**(Inscenata in **Orbi'a-mare**, la anulu Domnului 1877.)

Persónele:

H. Procopio, calugârú sí mare logofetu.*M-me Monpensier de Cucuta*, amic'a intima à lui Procopio.*Zenobi'a Cojila*, } moftologi sí camerarii lui Procopio.*Tom'a Ciupérca*, }*Pluto*, Domnulu infernului.*Ionéllyi*, archipastore.*Croitore*, doctor angélicus — archipastore in spe.*Laurentie*, doctor romanus — archipastore in spe.*M. Caiaf'a*, doctor utriusque *) — logofetu sí archipastore in spe.*Bab'a Doc'a*, Dómn'a destinului.*Bab'a Hérc'a*,*Bab'a Dur'a*, } ursitórie, servele babii Doc'a.*Bab'a Cârliguti'a*,*Minerv'a*,*Dian'a*,*Vest'a*,*Venus*,*Amoru*,*Hymen*,*Themis*,

dîne sí diei.

Actulu II.

Scen'a 5.

(Urmare.)

Caiaf'a (indignatu:) Cum sà nu, Lórányi barátom?! Spre a potè fire episcopu, sí a-nume, in loculu repausandului Jonnélyi, **) se recere mai nainte de tóte sciintia sí merite, sí a duo'a trebuie sà obtieni favorulu lui Pluto, sí pr'in urmare — de órece io — me bucuru dejà de aceste recerintie, cugeta astu-feliu, precum de presinte vorbesci chiar cu fiitoriuulu succesoru alu lui Jonélyi . . . . Deci diosu cu paleri'a!

Laurentie (Depune paleri'a diosu, — obsérva inse cu sarcasmu:) Itaque, gratulor Ilustrissime! Ve rogu totusi de ce-va, sí a-nume, de aceea, cà Pluto ti-a facutu — vreu sà dicu: a facutu Ilustritatii Vóstre — aceste frumóse apromisiuni? — —

Caiaf'a: Da; sí pr'in urmare mi-potu dér' multu arogá! . . . .

Laurentie (ride in hohotu:) Pluto ti-a facutu apromisiunile?! — En sà vedi dér', micule *Caiaf'a*, cà acum ne intielegemu deplinu. Sà scii deci in fine sí tu cà: acelu Pluto sí mie mi-a facutu asemene apromisiuni; sí prin urmare nu ai motivu, de a te leganá in acelu léganu de auru alu ilusiuniloru, in cari adica Pluto a binovoitu sà te asiedie! . . .

Bab'a Doc'a (se apropia de ambii cu celeritatea fulgerului, sí se opresce a-poi in aintea loru cu recéla.) — Oh! Oh! miserabili! ticalosi! — Acum pricepu numai ciarlataneri'a vóstra. . . . . Voi intru adevéru ati pactatu dér' cu Domnulu infernului: cu Pluto, sí acelu pactu susta inca — sí chiar in butulu impregurarii,

*) generis? *Red.***) Dejã e in sinulu lui Avramu. *Red.*

cà ati dechiaratu inaintea mea cu tóta solenitatea, precum Ve ve-ti lapedá de Pluto pentru totu-deun'a? — Ei bine; sà sciti inse, cà toti acei'a, cari au avutu d'intre voi impertinenti'a de a pactá ca preoti cu Domnulu infernului: cu Pluto, nu numai cà voru fi sí predatu, fore amenare, dinei: *Themis* . . . . . sí dupa decedare — chiar lui *Mercuru*! — — (Scóte unu fusu d'insinu.) — Sí oh! me juru pe acestu fusu, (càtrà tustrei:) cà toti acei'a, cari nu se voru lapedá de amicitia lui Pluto, sí a-nume delocu, se voru terei in viitoriu ca unu sierpe veninosu pe acestu pamentu sterilu — — sí blastemulu meu ii va urmari pretotindenea, — voru asudá in daru sí cu sudórea maneloru loru sí-voru castigá pana de tóte dilele! . . . Deci cine sà lapeda?!

Laurentie (se arunca la petiórele babii *Doc'a*): *Scumpa*, draga bab'a *Doca*! — Io me lapedu de Pluto pentru totu-de-une'a; sí-ti juru: la onórea sí statulu meu preotiescu: cà cu Pluto sí corifeii sei nu voiú sà pactezu in viitoriu nu numai; ci prin acést'a ti-facu sí votulu: cà de astadi inainte voiú fi singuru sí numai alu teu . . . . .

Caiaf'a (ingenunchia:) Sí io, sí io! scumpa, draga baba *Doca*!

Croitore (càtrà bab'a *Doc'a* cantandu:)

Mare e lumea, dér' tu mica

Sí mai scumpa esci;

Numai io sciu frumosica:

De ce pretiu tu esci! . . . .

Angeru dulce, vin' la mine. . .

(apuca pre bab'a *Doc'a* de braciú, o saruta sí disparu ambii d'in odaia: *Caiaf'a* sí *Laurentie* remanu inuimiti — cu manele incruceistate. Se aude tunetu grozavu. *Laurentie* sí *Caiaf'a* ingenunchia.)

Cortin'a cade.

Finea actului alu II.

(Se va urmá.)

Iubirea deaprópelui seu.

La congresulu intrunirei de meseriesi d'in *Pirn'a* doctorulu *Roscher* comunica urmatóru'a istorióra picante: Unu proprietariu d'in tienutulu *Zittau*, unde se taie fórté multi porci, are mare frica de trichinii. D'in nefericire, a-colo nu existe neci unu medicu comisariu de salubritatea publica. Dér proprietariulu nostru scie sà se ferésca. De câte ori taie vre unu porcu, face duoi carnați mari, d'in cari unu 'lu tramite popii, ér altulu invetiatoriulu. Curendu dupa aceea cercetéza cum se afla densii; déca afla cà sunt bine, dupa cum a fostu pone acum intr' un'a, — manca sí elu cu famili'a in tóta siguranti'a d'in carnea porcului taiatu.

Unu discursu d'in poporu.

Danu: Mâi, Stanule, óre de ce se prasnuescu dóue sante Marii: mare sí mica? cà ar ajunge sí un'a.

Stanu: Pentru cà sunt dóue deosebite.

Danu: Cum asiè?

Stanu: D'a-poi asiè, cà santa Mari'a cea mica a fostu sora cu santa Mari'a cea mare!

Danu: Ei, ast'a a-poi e altu ceva . . . . .

IVANU TURBINCA.

Poveste de

IOANE CRÉNGA.

— D'in „Convorbiri literarie.” —

(Urmare.)

— „Da, cum nu; ia mai pune-ti poft'a la o parte, că dór nu pere lumea . . . , nu cum-va ai pofti óre să te puni la taifasuri cu Domnideu?”

— „Dér scii că te pré intreci cu siág'a, Ivane?!“

— „Asiè ti-e tréb'a? Inca me iei la trei parale? Pasiol na turbinc'a, Vidm'a!“

Mórtea atunci se véra in turbinca, si Ivanu o pune la pastrama, dicendu:

— „Siópàrcai cu cine siópàrcai, dér cu Ivanu nu siópàrcai.“

Domnideu inse sciá de tóte acestea, dér voiá să mai faca si pe chefulu lui Ivanu, nu totu pe alu Mortii; că-ci multe bunetáti mai facuse si ea in viéti'a ei!

— „Ia deschide, sante Petre“ dişe Ivanu, batendu a-poi la pórtá.

Santulu Petru deschide, si Ivanu se duce ér de se infaciesiéza inaintea lui Domnideu si dişe:

— „Dómne! Mórtea intréba: ce mai porunciti? Si să nu ve superati, dér tare e neastemperata si avana, dreptu să vi spunu: siède ca pe spini, si vrea numai de catu să-i dati respunsu.“

„Du-i respunsu, Ivane, că poruncescu: să móra de acum inainte 3 ani de díle de a rondulu numai *teneri*; si alti 4 ani de díle să móra numai *copii obrasnici*.“

— „Bine, Dómne“, dişe Ivanu inchinandu-se pone la pamentu. „Me ducu să-i spunu cum ai poruncitu“.... si cum ajunge Ivanu d'in a-fore de pórtá scóte Mórtea d'in turbinca si-i dişe:

— „Domnideu a poruncitu, ca de acum inainte să mananci 3 ani de a rondulu numai *padure tenera*, si alti 3 ani de díle numai *vlástàri fragede*: rachicica, smicele, nuele, si altele de sém'a acestor'a; de padurea cea betrana să nu te atingi, că-e posna! Auditu-ai Vidma! Hai pornesce pone te vedu, si-ti fa detori'a cu santiania!“

Mórtea atunci, inghitindu noduri, pornesce pr'in dumbrávi, lunci, si hucéguri, superata ca vai de capulu ei. Si de voia de nevoia incepe candu a róde la copaci teneri, candu a forfecá smicele si nuele, de-i páraiau máselele, si o doreau sielele si grumazii, intindiendu-se pe susu, la plopui cei inalti, si plecandu-se atát'a pe la radecinele celoru tufari, dupa mladitie fragede. Se zámoria si ea, sorman'a, cum potea. In sfersítu, s'a chinuitu Mórtea asiè 3 ani de díle de a rondulu, si inca alti 3 ani, si dupa ce i se implinescu cei siése ani de osenda, ér pornesce la Domnideu, să védia: ce porunci i-o mai dá? Nu e vorba, că sciá Vidm'a ce-o ascépta, dér ce erá să faca?

(Se va urmá).

Adeveru a dísu.

-- „Tata“ — dişe unu baiétu lui tatalu seu — „este unu omu a-fore, in curte, care dice, că n'ar dá pentru multu bine să te póta vedè“ . . . .

— „Cine póte fi acel'a?“ — ilu intréba tatalu seu.

— „Nu sciu, că e unu strainu si totu un'a dice că n'ar dá pentru multu bine să te póta vedè“ . . . .

Tatalu baiétului, curiosu dejà a scí ce óspe are, esie a-fore in curte, si afla a-colo unu cersítoriu — orbu!

O cugetare de a lui Montesquieu.

„Candu selbaticii d'in Luisian'a *) voiescu să aiba unu fructu, ei taia pomulu de la petioru si iau fructele.

— Éca icón'a guvernului despoticu!“

NEMICURI.

(§.) („Gur'a-satului“ la dóm'n'a Fetu.) — Mi tienu de onóre, stimabile dómna, a-ti poté gratulá de diu'a onomastica.

— Ce diua onomastica? A mea a trecutu cu Santa Mari'a cea *mare* . . . .

— Pardonéza dómna, eu dupa statur'a dtele socotiam, că te tienti de santa *Mari'a cea mica*! . . .

(§) — Voi, căti ómeni necualificati, (va să díca neculti,) sunteti pe lume, veniti pentru dílele aceste la noi, la Aradu, unde tocmai se tienu esamene de a cualificá pre ómeni, si dupa unu simplu esamenu, mai multu formale, pe data v'ati facutu cum se cade cualificati si inca — *cu patenta*! . . . .

(§.) *Representantele cercului electorale de Siri'a (Világos) in ultimulu periodu a fostu dlu avocat (romanu) Iosifu Nistoru. Ei déra cu ocasiunea ultimei restaurári alu municipiului districtuale dnialui a mai fostu si candidat pentru postulu de directore alu districului (subprefectu), si, de nu erau pré multe metecne la mediulocu, mai că isbutiá in contr'a lui Geszler, voiam să dicu in contr'a omnipotentului De-baiu-da, fundatoriului magiarisinului esorbitante in districtulu Aradului. „Tu mi-ai facutu un'a, eu ti-oiu face alt'a!“ si-gandise De-baiu-da, si lui tóte-i stau in putintia. Nu e romanu, e magiaru incarnatu,**) dér totu-si „tiene minte!“ Éca-i ocasiunea buna: alegerea de deputati dietali.“ Pasivitatea romanilor ii veni bine la socotéla. Deci ignorandu dreptulu istoricu si celu de posesia alu dlui Iosifu Nistoru (activistu dupa principu si partidu), pune altu candidat pe capulu cercului: pre dnulu Ludovicu barone de Simonyi, si-lu si alege. Numai că dlu Simonyi, mai findu alesu si la Salon't'a, a renunciatu la mandatulu d'in cerculu Síriei. Acum éra-e mare ferbere in capulu dictatorului si alu slugiloru sele: pre cine să candideze ei in contr'a dlui Nistoru? că-ci-fia vorb'a între noi, să nu o auda nime, — li s'au cam gatatu ómenii. . . . Vorbescu unii de o marime *necunoscuta*, de secretariulu camerei comerciale d'in Aradu, dlu Dre. Eugeniu Gaal; dér inca lucrurile nu sunt asiédiate.*

— *Dieu, me si prinde mil'a de ei: cum se frementa in susu si in diosu, ca să afle unu candidat magiaru potrivit pentru Világos, si nu afla.*

— *Ei lasa; veniti incóce mări magiari, nu vi mai faceti capulu apa. Eu, Gur'a-Satului, si de altminteá acum renegatu findu dupa cei d'in cafanéu'a Schneider, voiú să vi facu vóá unu bunu servitiu, patrioticu chiaru. Vi-am aflatu eu omulu, de catu care mai potrivit si mai populariu pentru a-lu poté candidá tocmai in cerculu electorale d'in Világos, voi pone-e lumea nu veti aflá.*

— *Na vi-lu: pre comandantele vostru supremu d'in 1849. Arthur Görgei!*

— *Sà traiésca Görgei ca deputatulu Világos-ului!*

*) O tíera in Americ'a. *Red.*

**) De cum-va nu slovacu renegatu. *Red.*

(§) *Fiindu-că Gessler-ulu comitatului Aradu, adica-te directorulu districtuale dlu De-baiu-da, facu unu cioroboru d'in adunaturele sele oficiose, in care dicta dupa bunulu seu placu: cine va sa fia mandataru poporului, fore de a intrebă si pre romani; si fiindu-că dlu De-baiu-da cu sbirii sei cei in-sinorati e atatu de puternicu, catu, cu tota constitutiunea ce o avemu, nime nu cuteza cu omenia sa se prinda de elu: romanii cei remasi inca independinti si de partidulu nationale, si ei s'au adunatu intr'o conferintia si, ca ciuda sa faca cui-va, au decisu „pasivitatea“ pentru teritoriulu districtului Aradu, de si Aradulu nu e in Transilvani'a. Si ceea ce decisera se si indeplinj. Dreptu dovéda, că d'in totu districtulu Aradului nu avemu aci nu respresentante romane nationalu opositionale!*

— *E frumosu, e tréba cu ifosu; numai că mobilulu mi-rósa pré multu a fabul'a Vulpei cu strugurii. . . . Intiegeti?!*

(§) Asemene hotarire de pasivitate au mai luatú cercuile electorale d'in Bai'a-de-Crisiu si dlu Babesfu pentru sine si pentru amicii sei. Si neci in Bai'a-de-Crisiu nu s'a scos d'in urna vre unu deputatu nationale opositionale, neci amicii dlui Babesfu nu au alesu pre dlu Babesfu. Era cele-l-alte districte eminaminte romane d'in Ungari'a propriu dísa si d'in Banatu au decisu si au facutu alta-fel'u si inca in câte-va locuri cu bunu resultatu.

— Déca acum cine-va vine a respectá si hotarirea altor'a pe teritoriulu loru, intocmai ca pre a loru sei pe propriulu teritoriu: este acést'a vre o incosecuintia de la elu? Si déca de vre o incosecuintia nu póte fi vorba, si totu-si câte-va politici de cafenele se punu a criticá pre acelu cine-va, acusanu-lu de inconsecuintia in faptu, — este óre si acést'a frumosu, politicosu tréba cu ifosu?!

O povétia.

De candu cu magiarisarea numelui ce in Ungar'a pe fia-care di cu grosulu merge, ómenii neci'cà se mai cunoscú dapa noulu loru nume ce si-lu iau; „Gur'a-satului“ crede a-i potè scóte d'in ast'a confusiune babilonica.

Modulu e simplu:

precum adica femeile in biletele loru de visita si in tóte actele loru se obiciniescu a se subserie in chipulu urmatoriu:

Fogó's nascuta Horáfos Panna.

face o asté in vióriu si nouii magiari si subserie-se si densi asemenea, pentru esemplu:

Pókóssy nascutu Fuchsenmayer Jókab.

Astu-fel'a facendu nu vomu potè cunósce in Ungari'a nui pre alii.

Passivitatea romana.

Sómu:

Unu cuventu cu dóue intielesuri.

In Transilvani'a: Nu vomu alege, cà-ci urn'a nu e a nóstra!

In unele parti d'in Ungari'a si Banatu: Nu vomu alege, cà-ci — fiindu-că — pentru-că nu ne lasa a merge liberi la urn'a, ce si a nóstra este!

Mintea romanului cea d'in urma.

Càti-va romani teneri d'in Aradu dér mai politicoși de càtu betranii, aprehendéza, cà nu toti romanii d'in Ungari'a si d'in Banatu s'au luatú dupa hotarirea loru cea cu mare fundu in faciea alegeriloru de deputati dietali.

Ei bine; dér déca est'a li ar fi fostu gustulu, ii intrebamu: pentru ce densii, ori dlu Babesfu, s'au altulu, ori altii, nu au convocatu mai inainte de alegeri o conferintia a tuturor romaniloru d'in Ungari'a si Banatu, ca sa se póta luá unu conelusu generale; buna óra cum se facuse in trecutú la Temisóru'a, a-poi la Aradu, si acum pentru Transilvani'a in Sabiu?!

Er déca ast'a neci densii, neci altii nu au facutu-o: nime nu aiba pretenti'a, ca resultatulu unei conferintie locale sa-lu obtrude a-supr'a celoru neinvitati si neascultati.

Lumea acum nu se mai ia orbislu dupa nime si dupa nimicu.

— Sa nisuiinu celu pucinu in vióriu a prinde minte la tempu, déca vomu a face politica mare si inalta, ca sa nu ne mai cantamu si descantamu cu:

„Bata-te foculu minte,
Cum n'ai fostu mai 'nainte;
Acum esci,
Nu trebuesci! . . .“

Post'a satului.

Lui N. in Sabiu: inceputulu bunu: vade for' sapunu. Inse càti-va termini neceteci, zefini, cu alti potriviti fura 'nlocuiti. Pasa numa-asié, si vei progresá. Salutare fratióre!

Lui G. in B. Comlúsiu: ceru in graba finea comediei, spre a o potè completá. Déra mai lasa d'in pauzele cele enormu multe, ce probabile dela fia-iertat'a „Albin'a“ ti le-ai imprumatatu. A-poi tiepe contu si de proverbiiu stramosiloru nostri: „Finis coronat opus!“ Asié sa fia!

PUBLICATIUNI TACSABILI.

Nrulu ⁹²/₃₇₈

(1—1)

EDICTU LICITATIONALE.

Subsemnatulu esmisu esecutoru, pe temeulu §-ului 403. d'in proced. leg. civ. aducu la cunoscintia publica, cà: **vitele de jugu si de prasila, instrumintele de trasu si de caratu, semenaturele de tótna si de primavéra, si acaramintele de casa,** cari mobiliaritati pentru escontentarea pretendiunei de fi. 326 cr. 84 capitale si accesoriele lui, a lui **Mircea V. Stanescu.** au fostu cuprinse judecatoresce pr'in esecutiune de la **Ella Trip'a** d'in Sinitea si apretiuite in fi. 507 cr. 10 in urmarea decisului de sub nrulu ⁴²⁵¹/₁₈₇₈ alu judeciului regescu d'in Chisineu, — se espunu la licitatiune publica, spre vendiare.

Acést'a licitatiune se va tiené in faciea locului, si a-nume in **Sinitea** la casa esecutului in diu'a de **26. Septemvre nou 1878.** dupa amédi la **3 óre,** unde doritorii de a cumpará se invita cu acea observare, cà disele averi móbili, in casu de necesitate, se voru vinde si in diosu de pretiu.

Chisineu, 8. Septemvre, 1878.

Arramu Vostinariu, m. p.
esecutorulu judeciului regin.

(L. S.)

Proprietariu, editóru si redactoru respundictóriu: **Mircea V. Stanescu.**

in tipariulu lui Stefaniu Gyulai in Aradu.